KULLEĠĠ SAN NIKOLA
EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA
Frar 2013

IR-RABA' SENA	IL-MALTI (IL-FEHIM MIS-SMIGĦ)	IL-ĦIN: 30 minuta

Il-karta tal-Għalliema

Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigħ

Ir-Riżorsi:
1. It-test li jinqara
2. Il-karta tal-mistoqsijiet
3. Riga u lapes

Jitqassmu l-karti bil-mistoqsijiet u t-tfal jintalbu jiktbu isimhom, kunjomhom u l-isem tal-klassi.

L-għalliema jgħidu lill-istudenti li:

1	• Il-karta għandha tinżamm wiċċha 'l isfel. • Ser tinqralhom l-istorja ***Ġaħan u l-Bajd.*** • Għandhom jisimgħu b'attenzjoni waqt dan l-ewwel qari. • Ma jwieġbu xejn u ma jiktbu xejn waqt dan il-qari.	**5 minuti**
2	• Jaqilbu l-karta tal-mistoqsijiet wiċċha 'l fuq. • L-għalliema jaqrawlhom għal darba l-mistoqsijiet waqt li t-tfal jaqrawhom f'qalbhom imma ma jiktbu xejn.	**5 minuti**
3	• Jaqilbu l-karta tal-mistoqsijiet wiċċha 'l isfel u jisimgħu t-tieni qari tas-silta. • Ma jwieġbu xejn u ma jiktbu xejn waqt dan it-tieni qari.	**5 minuti**
4	• Għandhom jerġgħu jaqilbu l-karta wiċċha 'l fuq. • Għandhom iwieġbu billi jagħmlu ✓ ħdejn it-tweġiba t-tajba. • Jimmarkaw waħda biss għal kull mistoqsija.	**6 minuti**
5	• Ser jinqralhom it-test għat-tielet darba. • Jistgħu jkomplu xi mistoqsijiet li ħallew barra waqt dan it-tielet qari.	**5 minuti**
6	• Jiċċekkjaw it-tweġibiet, ikomplu dawk li m'għamlux u jkunu ċerti li mmarkaw waħda bħala tweġiba.	**4 minuti**

Ġaħan u l-Bajd

Omm Ġaħan marret għand il-ġara u xtrat qroqqa u tużżana bajd. Xħin reġgħet lura, qalet lil Ġaħan, "Issa itla` fil-kamra ta' fuq u ġib il-kannestru vojt li hemm fir-rokna." Meta Ġaħan ġab il-kannestru, ommu qaltlu biex jieħdu fil-gallinar, iqiegħed it-tiben fih u jpoġġi l-bajd fuq it-tiben.

Hekk għamel. Imbagħad qaltlu biex fuq it-tiben iqiegħed il-qroqqa, u jniżżel kollox fil-kantina. Ġaħan għamel kif qaltlu ommu, niżżel kollox fil-kantina, qiegħed il-kannestru, il-qroqqa u l-bajd f'rokna, għalaq it-twieqi biex jagħmel ftit dlam għax, fl-aħħar mill-aħħar Ġaħan ma kienx iblah għal kollox, u xi darba f'mitt sena jagħmilha tajba.

Il-lejl kollu l-qroqqa qagħdet fuq il-bajd, omm Ġaħan raqdet, u Ġaħan qagħad joħlom. Ħolom illi l-bajd sar taz-zokkor, u minnu ħarġu ħafna flieles taċ-ċikkulata, u l-flieles tant kibru li saru qishom dundjani tad-deheb.

"Ma!" qal Ġaħan lil ommu xħin sebaħ, u mas-sebħ hu kien ġa sema` jiddnu s-sriedak tal-ġirien. "Ma, il-qroqqa għandha l-ġuħ".

"Mur u agħtiha tiekol, imma ara li ma tħallix il-bajd jiksaħ", wieġbet l-omm.

Ġaħan niżel fil-kantina u kif wasal hemm għalef lill-qroqqa. Qalagħha mill-kannestru u qalilha, "Kul."

Ġaħan beda jaħseb biex ma jħallix il-bajd jiksaħ. Qagħad bilqiegħda minflok il-qroqqa, komdu komdu fuq il-bajd. Meta, hekk, hu sema' xi ħsejjes krikk, krokk, krukk, krakk....

Rajtx? Ħaseb Ġaħan, iridu iktar sħana, u ntrass iktar 'l isfel fil-kannestru u iktar bdew ġejjin ħsejjes ta' krikk, krokk, krukk, krakk.....

"Il-bajd kollu qed ifaqqas, il-flieles dalwaqt jitwieldu," qal ferħan Ġaħan. Huwa qam jiġri biex jara l-flieles ħerġin, imma flok flieles ra l-bajd kollu mgħaffeġ....

(Silta meħuda mill-ktieb *Ħrejjef ta' Ġaħan u Stejjer Oħra* ta' Aldo Farini, maqlub għall-Malti minn Ġuże` Chetcuti).

Agħżel it-tweġiba t-tajba.

1.	Omm Ġaħan xtrat il-qroqqa mingħand		ommha.
			oħtha.
			il-ġara.
			iz-zija.

2.	Ġaħan poġġa l-bajd ġo		kannestru.
			bejta.
			toqba.
			qoffa.

3.	Il-qroqqa u l-bajd żammewhom		fl-għalqa.
			fil-bitħa.
			fl-għorfa.
			fil-kantina.

4.	Ġaħan		fetaħ it-twieqi għall-arja.
			għalaq it-twieqi għad-dlam.
			sadd il-ventilaturi.
			sakkar il-bieb.

5.	Matul il-lejl, il-qroqqa		qagħdet fuq il-bajd.
			bdiet tqaqi.
			marret ħdejn Ġaħan.
			ħarbet.

6.	Ġaħan ħolom illi l-bajd		kiber.
			inqasam.
			sar taz-zokkor.
			sar taċ-ċikkulata.

7.	X'ħin sebaħ Ġaħan sema'		lil ommu tgħajjatlu.
			lis-sriedak jiddnu.
			lill-għasafar isaffru.
			lill-klieb jinbħu.

8.	X'ħin qam Ġaħan ħaseb li l-qroqqa		ħasset il-bard.
			kellha l-għatx.
			ħasset is-sħana.
			kellha l-ġuħ.

9.	Omm Ġaħan wissietu biex		ma jkissirx il-bajd.
			ma jgerrixx lill-qroqqa.
			ma jikolx il-bajd.
			ma jħallix il-bajd jiksaħ.

10.	Lill-qroqqa Ġaħan qalilha biex		tiekol.
			tixrob.
			ma tiċċaqlaqx.
			issaħħan iktar.

11.	Ġaħan ħaseb illi l-bajd kien		se jinkiser.
			se jiksaħ.
			se jitgerbeb.
			se jiqdiem.

12.	Ġaħan ħaseb li		qed ifaqqsu l-flieles.
			qed ikisser il-bajd.
			l-bajd naqsu.
			l-bajd żdiedu.

(12 il-marka)

Aqra s-sentenza u mmarka Veru jew Falz.

		Veru	Falz
13	Ġaħan ħolom li l-flieles kienu taċ-ċikkulata.		
14	Omm Ġaħan xtrat ħames bajdiet.		
15	Ġaħan kisser il-bajd.		
16	Fil-ħolma ta' Ġaħan il-flieles kibru ħafna.		
17	Ġaħan poġġa fuq il-bajd biex jaħbihom.		
18	Barra l-bajd, fil-kannestru kien hemm ukoll it-tiben.		
19	Lill-qroqqa, Ġaħan xegħlilha d-dawl.		
20	Ġaħan ġab il-kannestru mingħand tal-ħaxix.		

(8 x 1 marka = 8 marki)

TMIEM IL-KARTA